

ענף ג'

[אות א'] והנה ליד מליאות כל המלאכה והרע וכל הקליפות כולם. הגה נודע הוא כי הוא כיון לייסד את כל כח הבחירה והאפשרות שהיא האפשרות להאדם להטות לבאן ולכאן. כי מזה הוא כל פיקר השכר והעונש. וכמ"ש בתחיל דבי אליהו וזאת פ' י"ב. מפני מה ברא הקב"ה את הילר הרע כו' ע"ש. וכן הוא ג"כ בזה"ק תרומה קס"ג ע"א וכן אמר האר"ל בשער הכללים פ"ב כי כוונת המאליל העליון הייתה כדי שיהיה בחירה ורצון ביד האדם כאשר שחיה טוב ורע בעולם מפני ששורש הרע בא ממאנין תבירין והטוב בא מהאור הגדול ואם לא היה כן לא היה רק טוב בעולם ואז לא היה שכל ועונש אך עתה שיש טוב ורע יש שכל ועונש שכל ללדיקים שע"י מעשיו הטובים. מעלה את הנילוין הקדושים שירדו מתוך הקליפות. ועונש לרשעים שהוריד ע"י מעשיו הרעים. מאור הגדול אל הקליפות (וכמו שזכרנו לעיל דרוש א' ענ"ג אות ב' ע"ש) והקליפה עלמה היא הרעועה ב"ש לא ייסר את הרשע עכ"ל שם. וכן כתב ג"כ בשער המלכים פ"ה ואמר שם כי הקליפה והטומאה היא נעשית מהוהמא שנתבדר מהשכרי כלים וכנ"ל סע"ג. וכ"ז הוא פשוט ומודע:

אנחנו גם אחר כ"ז הגה ישחומס כל משין וידו כל הדוים כי כ"ז היה נחמא באם שהיה הולך כל סדר הבריאה כולה ולכל הפחות רובה. על דרך הטוב והיה נחמסר הבריאה בסדר כזו שהיא נקל אל האדם לכבוש את יצרו והיינו שהיו שני הייגרים שקולים לפניו בלי התגברות האחד על חבירו וכפסקות הכתוב. ס"פ ללבים ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע. הגה אז היינו רואין גם בעינינו את כל הנו' לעטם נכון ומספיק. אצל מחמ"ד שהרי כפי מה שאנו יודעים מכל דורות ימי עולם עד היום הזה. הגה מתייבז העולם על דרך לא טוב. ורובם הוא תמיד בכל דור ודור רעים ומתאים וכמ"ש הכתוב כי אחס המעט כו' וגם הטובים והלדיקים הרי כמעט אין אחד שהיא נקי בכולו. וכמ"ש הכתוב אין לדיק בלאך אשר יעשה טוב ולא יחטא [וע' בדברי האר"ל בזה"ק הרקיע. ד' ס"ט וד' ע']. עוד כמות גם בעיני ה' שמתו נע"זו של נחש] וכן הרי מעיד התורה ג"כ ואמר. כי ילך לב האדם רע מעשיו. ואמר קידושין ל' ע"ב. קשה ילד"ר שאפי' יולדו קראו רע. ואפי' אמר אי' מאן דסני לי הוה. לא הוה מלי לאוקמי נפשיה (סוכה כ"ב סע"א) ומנשה אמר לרב אשי. אי הוה התם. הוה נקטינא בשיפולי גלימא ורעטת אבתראי (סנהדרין ק"ב ב') והרי לנו כי אפי' לדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד זו. וכן כתיב הן בעבדיו לא יאמין ובמלאכיו ישים תהלה (איוב ד') ועי"ז הרי הולך בסכנתו כל ההנהגה כולה מיום בריא ה' אדם על הארץ. בללות גדולות משומות זו מזו והעולם הולך וסוער תמיד והאדם אין לו מנוחה מיליו כל ימי חייו כי הוא כנתש נשך וכלפשוני יפרש עד שמנו וממרו נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא (עירובין י"ג ב') ואמר בפסיקתא דר"ב (אחרי דף ק"ע). אמרתי להוללים אל תהולו כו'. אמר הקב"ה לרשעים הלדיקים לא שמחו בעולמי כו' אדם הראשון לא שמח בעולמי כו' אברהם לא שמח בעולמי כו' כביכול הקב"ה לא שמח שמחה בעולמו כו' שמח ה' במעשיו אין כתיב כאן אלא ישמח כו'. וכן הוא בויקרא רבה. פ' כ' ה"ב. ולא עוד כי לא די לו לאדם בכל התלאות הגורלות שעוברים עליו בכל ימי נבואו אשר בעוה"ז. אלא שגם בעולם הנפשות עלול הוא לכמה לירופים וליבויים עד בואו למנוחתו וכמודע מחרדת ר' יוחנן בן זבאי (ברכות כ"ח ב') ובזה"ק ויקהל רי"א ע"ב ורי"ב ע"א. ובפרט דינא דקברא שאמר בזה"ק תרומה ק"א ח' דהא לית לך כל לדיק ולדיק בעלמא דלית ליה דינא דקברא ע"ש ובזה"ק ויקהל ק"ש ע"ב וכן ב' נשא קכ"ו ע"ב. הו' דינין שעוברין על כל אדם ע"ש. וע' עוד בספר הגלגולים דפוס פרעמיסלא פ' נ"ט ופ' ס"ט ופס"פ ל"ח ופ' נ"ה ובכ"מ שם. מעיין דינין של האדם אחר פטירתו. וכ"ז הוא מסכת הוהמא והרע רח"ל. והרי כ"ז היה גלוי וידוע לפניו ית"ש בעת בריאתו כולו אשר אין כח לאדם לעמוד בנסיגותיו.

וכנ"ל בדברינו אך הכוונה הוא כי כל מליאותו שיאל בתחלה הרי הוא מחמ"ד לגמרי ונתהפך לאש משפט שהוא האש של גיהנם כנ"ל אך עכ"ז הגה נשאר זהממו וריחו בכל שרשי המליאות כולם שהיו עדיין מלאים בזהמא רבה וכמ"ש והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך והוא כל כח הרע שנשאר אז. ובעת התיקון דמעשה בראשית כאשר נבררו השרשי דהמליאות ונעדרו מוזהמאם ללורך מליאת העולם הגה לא נתבטל אותו הלא לגמרי אלא הגיהן אותו הקב"ה לנסות בו בני אדם וכמו שיתבאר בדברינו לקמן. וכל אותו הכח הרע שהיה בלוע בזה והוא הוהמא הנשאר בכל שרשי המליאות הנמכרים. הגה כאשר נברר אותו הוהמא מהם בעת התיקון וילא לעלמו. הגה עשה הקב"ה מזה בחי' הו"ן דקליפה אשר אמר האר"ל בשער הקליפות פ"ג שהיה הו"א דקליפה בבחי' ו' נקודות לבד והטוק' דקליפה בבחי' נקודה אחת ובאופן הו' נקודות היה כלול בזה הכח והאפשרות שיוכלו להתחנן לפרטופים גמורים ג"כ ע"י החטא. וכמו שזכור בדברי הרב בפ"ג שם איך שנעשו אח"כ לפרטופים גמורים ע"י החטא דעהד"ע. וכל אלו הו' נקודות דקליפה הנה נעשו מוזהמא הוהמא אשר נפרד בעת התיקון מבירורי דהב"ן ומכל שרשי דהמליאות כולם בעת התיקון דמע"ב ונפרד אז כל הוהמא מהם וילא לעלמה ומוזה נעשו כל הו' נקודות דהו"ן דקליפה. ומה שנעשה בבחי' ו' נקודות הוא משום כי הגה הם מתמלית כל הטומאה והרע אשר נעשו ברשעת כל הספקט"ד דורות ממחלז הקליפות שהוא האור החשוך אשר היה כלול בהשכרי כלים דהו' מלכין קדמאין וכנ"ל ענף א' :

וכבר אמרנו שם כי אותו אור החשוך עלמו הוא אינו רע ח"ו אלא שבגרמא התקטע"ד דורות נעשה הוא לכח ישרש הרע וילא ממנו אז כל הטומאה והרע כולו במליאות מורא מאד ואח"כ התריב אותם הקב"ה ולא נשאר מהם אלא רק תמלית טומאה ורע והוא לכלוך וזהמא אשר היו בלועים בזה כל הנילוין והשכרי כלים וכל שרשי המליאות דהב"ע כולם ואח"כ בעת התיקון דמע"ב נבררו מכל אותה הוהמא ונפרד וילא אותה הוהמא בפנ"ע ונעשה מזה בעת התיקון הו' נקודות דהו"ן דקליפה. הו"א זו נקודות והטוק' בנקודה אחת והיה כלול באופן הו' נקודות הכח והאפשרות דמליאת כל הרע כולו להמלא ולהעשות ע"י החטא שהוא כל הרע כולו אשר נעשה ונשלים ע"י החטא דעהד"ע וכן הוא מתפשט ומתקיים ע"י עונותיו המרובים בכל משך ימי עולם עד ביאת המשיח. והרי נמלא עכ"פ כי בעת התיקון דמע"ב הגה היה קלת תיקון להרע ג"כ כי הרי ילא אז מליאותו בבחי' הו' נקודות הנו' כי הוא התמלית הילד"ר אשר נעשה בעת בריאת העולם וכדי לנסות בני אדם על ידו וכמו שיתבאר לקמן. וכמודע מאמרס ז"ל בב"ר פ' ט' סימן ז' (וכן בקהלת רבה פ"ג בפסוק את הכל עשה יפה בעתו. אזה ג') וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. טוב זה יילר טוב מאד זה ילד"ר :

והרי נתבאר לנו ג"כ היע"ב שורש מליאותו דכל הרע מהיכן שנתהוה. וסדר יליאתו איך שיאל. כי שורש מליאותו הוא ממחלז הקליפות שהוא רק מליאות אור חשוך אשר הוא אינו רע בעלמו כלל אלא רק חוקף גבורות קשים. והוא בבחי' יסוד כללי. ע"ד כח ההיולי אשר אפשר לעשות ממנו כל מה שרולה. כי הוא טשא חפשי שאפשר להטותו לכאן ולכאן. וע"י רשעת התהקטע"ד דורות שהרשיעו מדעתם ובבחירתם כנ"ל ענ"א. הגה ילא עי"ז כל התולדות דמחלז הקליפות כולו לרע גמור במליאות מורא מאד והגם שנעקר ונתחבר אח"כ עכ"ז הגה נשאר כחו וזהממו לדרואן לכל ימי עולם והוא אשר מתפשט ומתגדל ע"י החטא. ואי אפשר שיתבטל מעתה אלא רק ע"י הקב"ה לבד וכמ"ש מלחמה לה' בעמלק וכן כתוב (ישעיה ס"ג) פורה דרכתי לבדי. וכמו שהיה כ"ז בעת קץ תיקון האחרון שאז יתבטל הרע מכל וכל וכמ"ש (זכריה י"ג) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. ושורשו יתהפך אז לדינא דקודשא שהיא כולו טוב כנ"ל בסמוך ולעיל ענף א' ע"ש :

משה בריאת העולם עד עתה שהיה ה' אלפים תרנ"ח ואם לא זכה העולם להיות גם יום אחד צדיקונה והרי נראה כאלו שכל הבריאה כולה היא לריק ולבהלה ח"ו. אמנם באמונת החיות המתים יתכן הכל ויבואר הכל על כנו:

[אות ג'] והענין הוא כי הגה עומק הענין דחיות המתים הגה הוא אינו מתקנה המיועדת להאדם לבד אלא שהוא מהיעורים ההכרחיים לכל כחות הבריאה כולה אשר מיוס האסדה עד סוף כל ימי עולם הגה כל כחותיה וכח כחותיה אשר בהתהוות והקיום דכל פרטי האנשים שבהבריאה כולה וכל תהלוכת עניניהם שעברו על כל אחד ואחד. הגה כל כחותיהם כולם אשר בכל פרט ופרט ובכל רגע ורגע מכל ימי לבאם הגה הם עתידים כולם לחזור ולהתחדש ולקום ולהתקן בעת תחיית המתים. ולא יהיה תחיית המתים להאדם לבד אלא כל פרטי הכחות דכל הבריאה כולה וההגהה אשר בכל ימי עולם. הגה כולם יתחדשו ויתוקנו בעת תחיית המתים. וכל ענין תחיית המתים אשר להאדם שהוא עולם קטן הגה יתבהג כמו כן לכל העולם כולו בכלל ובפרט ובפרטי פרטות אשר בכל זמן קיום העולם כולו. והענין הוא כי הרי עיקר הענין דתחיית המתים נודע הוא מדברי הארז"ל שהוא טובג באמת תמיד בכל רגע ורגע. והוא בהנשגות והשגרי כלים דהמ"ק אשר הם מיתו ועשברו והם תמיד הולכים ומתבררים בכל רגע. כי הגה הם עולים במליאות כל העולמות כולם. ובנין כל העולמות בכל חלקי הדלח"מ שבכ"א הוא לעולם רק מהם. והוא מה שאנו רואין גם בעוה"ז שיואל תמיד פעולות חדשות בכל חלקי הדלח"מ שבה ומתקנים לזורך האדם. ואין לך רגע בהזמן כולו שלא יתחדשו פעולות שונות בכל כלי המעשה ומלאכת אומן וכן מה שיעשה מעלמו בכח הטבע אשר הטביע היוצר בראשית ית"ש בכל חלקי הד' יסודות ארמ"ש שיואלו כחם ופעולתם לחוץ. והעולם כולו הרי הוא בפועל תמיד בלי מנוחה אף רגע אחת וזהו שכחוב אשר ברא אלהים לעשות ר"ל שיהיו בפועל תמיד להילול כחם ופעולתם לחוץ. וכל פעולתם הרי הוא לזורך האדם ובוה הם מתפללים כי מתקשרים כל האנשות כולם כהאדם שהוא מבחר היוצר והוא עילויים וחיותם. וכן הוא בכל עולם ועולם. והגה כל הכחות כולם היואלים תמיד לפועל בעוה"ז הגה הם מהגיוולין והשגרי כלים החיוניים השייכים לחלקי עולם העשיה. וכשתהמש האדם בהגהתם המגיע לו מהם. לעשות רצון קומו והרי מעלה בזה נפשו ורוחו לה'. הגה עולה כל חלקי נפשו עם כל כחות הגיוולין והשגרי כלים הללו למעלה למעלה. כל כח וכח לשדרשו ומקורו. ומתחדשים שם בתוספת אור וברכה להאיר באור פני מלך חיים והוא תחיית המתים ממם כי הרי הם חוזרים לחיותם אחר שמתו ונפלו והיו עבועים בעמק מולות ים בלי שום חיות כלל. ועתה הם עולים ומתחדשים בעוד תוספת אור וברכה הרבה ממה שהיו מקודם. ועד"ו הגה עולים תמיד ומתבררים מהגיוולין והשגרי כלים אשר נפלו ומיתו בעולם התוהו מכל הה' מחלבים כולם אשר נהבנו לעיל עקב א' השייכים לכל עולם ועולם מהד' עולמות אב"ע. הגה עולים ומתבררים תמיד ע"י ההורה והמולוה וכמ"ש הרב בשער פנימית וחי' דרוש ב' ובכ"מ. וכמדוע מכל כוונת הברכות והתפילה והמעשה בכל דרושי פער"ת וע"ש בשער התפילה פ"ו ובספר הגלגולים דפוס פרעמישלא פ' ל"ח ושם מפרק נ"ד והלאה שמבואר שם כל אלו הענינים בארובה ובבואור היטיב. והנה אמר הארז"ל בכוונת שמונה עשרה בברכת אחת גבור. דלכך יסודו שם ה' פעמים מחיה המתים והוא כנגד הה' מיני מלכים דא"א ואו"א וז"ן אשר נפלו ומיתו בעולם התוהו וכ"ל ענ"א אות ו'. והנה הם מתקנים ועולים תמיד כי אין רגע שלא יתקנו ועולים בירורים חדשים תמיד. ולכך נתיישר שם הזכרת מחיה המתים בלשון הוה ג"כ. וכאשר יוגמר כל הצירורים כולם אשר גם בתחתית עולם העשיה הגה אז יקומו כל שוכני עפר אשר גם בעוה"ז ויעלו כולם. כי כל ענין המיתה והקבורה דהאדם הרי הוא ג"כ רק בסבת הזוהמא אשר מורכב להחבלה ולהשכלל בעפרא וכמ"ש בזה"ק פ' שלח דף קס"ג סוף ע"א ובמדוע. והוא ע"ד כל המלכין קדמאין אשר נפלו ומיתו משום הסיגים שבהם וכדי שיעברו

מהם

וא"כ הרי כל טעם המזכר לבריאת הרע. אינו טעם מספיק כלל כי לא אינו בענין ולא אגריה בענין. וכמ"ש בסנהדרין פ"ד א'. ומה גם כי הרי אנו רואין דהקפדה הקב"ה על יהושע על מה שלא הקדים הוא בנות הזה לבטל את הנה"ר דעבו"ז. וכמו שעשו אנשי כנה"ג וכמ"ש רז"ל בפ' המזכר שדכו בערכין ל"ב ע"ב. ומלשון הגמרא משמע שם שם על משה רבינו ע"ה יס ג"כ קלח איזה הרבור הקפדה בזה. שאמרו שם בשלמא משה לא בעא רחמי דלא הוה זכותא דא"י אלא יהושע כו'. ועודע הוא כי כל לשון בשלמא שבגמרא הוא הוראת איזה הרבור על הפכו. והרי לנו פכ"פ כי היה רעוט של הקב"ה על זה מאד. וא"כ הרי יגדל הקושי"א כי למה ברא אותו מתחילה מכל וכל. מאחר שקלקלו הוא הרבה יותר מחיקונו. וכמ"ש ג"כ בזה"ק בראשית כ"ג סע"א ע"ש:

[אות ב'] אף הענין הזה הוא באמת עמוק נורא מאד ואין איש בעררי אפשר לעמוד על סודו פכ"ז הגה דחקתי את עמי לכנס בזה במעט קט וכפי מה שהערונו מן השמים. הגה ראינו לרז"ל (בסנהדרין ל' ע"א) שחשבו באלו שאין להם חלק לעוה"ב. האומר אין תחיית המתים מן התורה וכן הרמב"ם ז"ל ברוח ה' אשר דיבר בו הגה חשב הוא ג"כ את אמונת תחיית המתים מכלל ה"ג עיקרים שהם פנינת יסודי ההורה. ולכאורה יפלא כי על מה ולמה הוא וכמו שהמה על זה מהר"י אלבו ז"ל בספר העיקרים מאמר ראשון פ"ג. ואמר כי המאמין בשכר ועונש אלא שיאמין הגמול לנפשות בעולם הבא. ושאין תחיית לנפשות אחר המות. למה תפול התורה בכללה עד שיחויב למנות תחיית המתים עיקר מעיקרי התורה כו' ע"ש. אך האמת הוא כי בזה תלוי עיקר הכל ולולא זה היה נראה כי כל הבריאה כולה הוא רק לעמל ולתלאה ולדאבון נפש לכל צער ורוע ח"ו. כי כאשר נתחקה ונתבונן על כל ההגהת ימי עולם מיום בראו ה' אדם על הארץ הגה אדם ביקר כל ילין ולא לן אדה"ר בכבודו אף לילה אחת. וכל הדורות כולם עד המבול שהוא אף תרנ"ו שנים הגה כולם נאבדו ולא נשאר מהם אלא רק נח ובניו. וכן אח"כ בעשרה דורות אשר מנח עד אברהם אבינו ע"ה הגה לא היה ג"כ תועלת מהם אלא רק באותן היחידים שגולה שכל דור ודור. כי הגם דשם ויפת קבצו מדרשות והורית דרכי ה' אבל לא הלליה שלא הלכו רבים אחריהם. וכמ"ש בתקוניס היקון כ"ט קב"ח סע"ב חמא דלא אלהא כו'. וע"ש בהגד"א. ולח' ההחיל להתפרסם אמונת ה' בעולם אלא רק מאברהם אבינו ע"ה כי אז נסתיים הב' אלפים תוהו ביותו בן ג"ב שנה וכמ"ש רז"ל בעבו"ז ט' ע"א. והרי קראו רז"ל כל אותן הב' אלפים ששם תוהו. והרי נראה לכאורה שלא היה תועלת כלל מכל הדורות הללו. וכן גם אח"כ בשני אלפים תורה הרי לפי מה שנתראה לכאורה לעינינו הגה גם בזה לא הלליה העולם עדיין כלל. כי הרי לא היה תורה אלא לישראל אשר הם המעט מכל העמים וגשאר רוב העולם בתוהו אשר אין תועלת כלל מהם. וכן גם בישראל גופה הרי לפי מה שנתראה הגה לא נשלב עדיין הסוגה בהם ג"כ כי הרי עיקר המערה לגמר הללחת ישראל ועילויים. כפי מה שאנו רואים בתורה. הרי היה עיקר המערה רק על בנין בית הבחירה כי רק זהו המנוחה והנהלה אשר הוצר התורה כי לא באהם עד עתה אל המנוחה ואל הגהלה. וכמ"ש ביצחיים קי"ט ע"א. וכמדוע מזה"ק פ' יתרו פ"ה ע"ה כי רק בימי שלמה קיימא סיבהא בהשלמותא כי בו נשלב הט"ו דורות מאברהם אבינו ע"ה. והיה אז הללחת ישראל במעלה העליונה. וע' בזה בדברי הארז"ל בשער מיעוט הירח פ"ב. ואחר כ"ו הרי אמרו רז"ל במדרש רבה נשא פ"ו סימן ד'. כי באותו הלילה שהשלים שלמה מלאכת בית המקדש. נשא בת פרעה ובאותו שעה עלתה במחשבה לפני הקב"ה להחריב את ירושלים הה"ד כי על אפי ועל תומי כו' ע"ש. וכן אמרו בשבת נ"ו ע"ב בשעה שגשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאל וענן קנה בים כו'. והרי לנו כי לא היה גם לילה אחת בניה. והוא ג"כ ע"ד ההבזה אדם ביקר כל ילין. וכן הוא במשכ"כ בכל אותן שני אלפים דיוות המשיח כי כבר ילא ממן יותר מאלף ותרכ"ו שנים ועדיין לא נשענו ידרי גמול כי

מהם כל הסינים וכ"ל ע"כ וכן לעיל ח"א דרוש ו' סימן ד'. ואח"כ הם עולים ונכבדים. כן הוא עד"ו המורה והקבוצה בהגות שבוה"ז. שמוכרת הוא שיתעכל כל הוהמא שבהם אשר נהפדו ע"י כל הטומאה והרע. ולכן ככלות כל הוהמא והעכירות שהוא אחר ביאת המשיח אז יקלו וירגו כל שוכני עפר ויעמדו בגופם מוכרים ומלובנים. כי כמו שכל יצירת האדם הגה היה אחר כל מעשה בראשית כולם ואחר כל בריאת העולמות כולם. והוא כלל הכל ובו הלוי תיקון הכל וכמו שבראו כ"ז בכלל הת"פ והסת' כלל ט"ז ענף י"א. כן יהיה ג"כ כל תחיית המתים שגופות בני אדם ג"כ רק אחר שיחיו ויעלו כל הבורים כולם שכל חלקי העולמות כולם. כי הוא גמר התיקון של הכל והוא כלל כולם והרי נמצא כי ענין תחיית המתים הוא נעשה תמיד. אמנם יש מהם אשר הם עולים תיכף למקורם ושורשם העליון ויש מהם אשר מהעכב ומחלגל תיקונם עד זמן ביאת המשיח. ובאשר שכל הגילויין כולם הם נריך שימאחדו כולם יחד והם תלויים זכ"ל לכן יהיה גמר תשלום תיקון כולם רק אחר ביאת המשיח דוקא כאשר יהיה תחיית המתים להגופות בני אדם ג"כ:

[אות ד'] והנה כל כחות הפעולות כולם אשר נעשה צוה"ז בכל משך ימי עולם מששת ימי בראשית עד היום הזה. וכן כל הכחות כולם דכל חלקי ה' יסודות ארמ"ע הכלליים ודכל חלקי הדת"מ הפרטיים אשר נשפטו וילאו מהם בכל רגעי הזמן כולו דכל השית אלפי שנין. הגה כולם יעוררו ויזכרו ויעמדו ויקומו ויחיו ויזכרו צעת התיקון. ולא יאבד ולא יתבטל שום כח קל מהם. כי כולם הם מהם' מחלבים אשר היו כלולים בגילויין והשכרי כלים דהמלכין קדמאין. ולכן מוכרת הוא שיחזרו ויעלו כולם לשרשם בקודש והוא תחייתם אשר יעמדו ויקומו לעת קץ הימין ויחדשו בתוספת אור וברכה משפעת קודש דמי העולמים כולם ית"ש. וזהו מ"ש בדניאל י"ב. וירם ימינו ושמאלו כו' וישבע בתי העולם. ומתאר אז את הקב"ה בחוה"ה העולם (מה שלא נמצא תואר הזה בכל התנ"ך כולו) משום שאז יקום כל העולם כולו בתחיה ולא יאבד ולא יתבטל שום כח קטן וקל מכל הגמלאיים כולם אשר מעת מעשה בראשית עד סוף הזמן דביאת המשיח ויעמדו כולם בתחיה בשפעת קודש מתי העולם ית"ש. ואז יחיו כולם לעד ויחיו כולם באור פני מלך חיים. והרי נמצא מכ"ז כי אמונת תחיית המתים הגה היא באמת עיקר גדול כי רק בזה יתראה איך שכל הבריאה כולה והנהגה היא רק לתכלית הטוב. והאור תמים פעלו א"ל אמונה ואין עול כו' וכל ארמות ה' הם רק חסד ואמת. והרי הנה באמת אמונת תחיית המתים אמונה עיקרית שהכל תלוי בזה:

והנה כי הרי לכאורה איך אפשר להעשות כל זאת אחר שכבר נעמא ונחשכרו כ"כ הרבה בכל הוהמא והטומאה והרע צעת נפילתם בעולם התורה ואח"כ ע"י הוהמא והטומאה אשר מכל הפשעים והעונות דכל דור ודור אשר בכל דורות ימי עולם שרובם הם רעים ומטאים וכנ"ל. אמנם על זה הגה הוא הקב"ה גדול העלה ורב העלילות והכין על זה עזות מרחוק בתיקונים גדולים והם כל התלאות המרובים העוברים על כל בשר צוה"ז מיום בראו ה' אדם. על הארץ וכן כל העונשים הנוראים אשר בעולם הנפשות ששם הוא עיקר העולם דגמר הירוק והליבון. ועי"ז הגה הולך ומתבטל כל טומאה וזוהמא ורע שבהם ויתרפדו ויתלבנו כולם ויחזרו עיקר כחותיהם הפנימי שהם מהמ"ק ויעלו לשרשם בקודש. ולא עוד אלא שגם כחות דכל הרע עלמו. ר"ל כל הכחות כולם אשר הרע משתמש בהם לעשות רעתו וכן כל הכחות דכל התלאות והעונשים כולם אשר צוה"ז וכן בעולם הנפשות כו'. הגה גם כל אותן הכחות עליון יתוקנו כולם ג"כ ויחזרו כולם לקודש. והוא משום כי הרי אין להרע שום כח מעלמו כלל. וכן כל תלאה ועונש אינה מליאת עלמותיה מעיקרה כלל אלא שהרע הוליא אותו הכח להרע. ואח"כ הגה מהפך אותו הכח ע"י סבת יציאתו לרע הגה מהפך הוא עלמו ע"י לשימוש תלאה ועונש כי ע"י שהרע היה משתמש בו להרע הגה נעשה ע"י אח"כ לשימוש תלאה ועונש ולא נעשה העונש אלא מהרע עלמו וכנ"ל ע"כ. ועי"ז

גופה הגה הוא הולך ומתבטל תמיד כי הרע והעונש הוא כשמן עם האש שהאש הוא מהשמן. כן הוא העונש מהרע. והם מתבטלים שניהם יחד מומש. כי ככלות השמן נכבה האש. ולכיון השמן הרי הוא ע"י האש. וכ"ז הוא משום שכן הרע וכן העונש (אשר שניהם הם באותו רק אחד כנו') אין להם מליאה עלמותית מעיקרם ולכן הם הולכים ומתבטלים. אבל הכח גופה אשר הרע היה משתמש בו וכן מה שמהפך אח"כ להשתמש בו העונש. הגה הוא יש לו מליאה עלמותית כי הוא מהמלכין קדמאין כנו' ולכן ישאר הוא לעולם ויחזור הוא לשרשו בקודש ואז יהיה נמצא כי היה לו (לאותו הכח) תועלת גדול מהרע והעונש כי הם אשר הוליא אותו מהכח אל הפועל בכל האפשרי והוא משום כי הרי הרע צעת קיומו הרי הוא הולך ומתבטל בכל האפשרי בלי הכנעה כלל. ובענין הזה הגה נכון לך התגברות הרע ברעתו הרבה יותר מהתגברות הטוב כי הדיק והטוב אי אפשר להתגבר בכל כח קדושה על הכלית היותר אחרון אחרי שהוא מכניע ומבטל את עלמו תמיד להקב"ה וכל הכנעה הוא אינו הולך להלאה אלא מתייחד למעלה וממילא הוא שאינו יולא בכל כחותיו על הכלית היותר אחרון משא"כ הרע והרע הוא יולא בכל כחותיו עד התכלית היותר אפשרי. והרי היה תועלת לכל אותן הכחות דהגילויין והשכרי כלים דהמ"ק אשר ילאו ונתגלו ע"י הרע והעונש. כי רק עי"ז ילאו לגילויים בכל האפשרי. ועוד כי הרי הגבורות לבדם הגה אי אפשר שיתגלה בכל כחותיהם אלא רק ע"י הרע דוקא כי כאשר ישתמשו בהם בליזה לר טוב וקדושה הגה מתבסמים תיכף באורות דהבדים ומתהפכים לשליבין דרחימו והרי משתפכים עי"ז בחבדים רבים ואי אפשר שיילאו כל כחות הגבורות בכל כח כח כחותיהם הם לבדם אלא רק ע"י הרע דוקא. וכמו שאמרנו לעיל ענ"כ כי אלו שהתגברו כל המתקע"ד דורות על עלמן מבלי להרע כלל אלא ששלמו בעלמן להיות מכלל הנאמר בהם גבורי כח עושי דברו היו מתבסמים תיכף להמשיך עליהם שפעת אורה וקדושה מלמעלה וא"כ הרי לא היה מתגלה כחות דתוקף הגבורות הם לבדן כלל. וכבר אמרנו שם כי כל העונג והנועם וכל טוב הלפון הוא הכל רק מדינא דקדושה. ולכן היה הדרך שיילאו ויתגלו כל כחות דתוקף הגבורות בהכלית היותר אפשרי והוא רק ע"י שהתרחקו מהקדושה הרבה מאד וילאו בכל פעולתם רק להרשע ולהרע ואז ילאו עי"ז בכל כחותיהם כולם והנה הוא כל מליאת הרע כולו וכל הוהמא כולה אשר מזה גופה נעשה אח"כ כל התלאות כולם העוברים על כל בשר עולם מיום בראו ה' אדם על הארץ וכן כל הגיהנם כולו וכל העונשים כולם אשר בעולם הנפשות וכנ"ל ענ"כ. וזהו עלמו הרי הם הולכים ומתבטלים תמיד וכנ"ל. וכשהתבטל הרע והעונש הגה נשאר אח"כ כל אותן הכחות כולם נקיים זכים וטהורים ויהיו אז במליאותם בכל תוקפם ובשיטתו קודש בלתי וקדושה של מעלה הגה אז יחיו ויזכרו בכל חוקק ועונו עד אין תכלית. ובהם הוא כל השיעשוע והעונג והנועם וכל טוב הלפון אשר אין לא ראהה כי רק חוקק הגבורות הגה הם הכלי מוכשר להם להשתמש בהם ועל ידם בפעולות הנועם והעונג וכל טוב הלפון והרי נמצא עכ"פ כי בריאת כל הרע והעונש הגה הוא לורך גדול לתכלית תיקון האחרון ולכל טוב הלפון כי רק על ידו ילאו כל חוקק הגבורות מן הכח אל הפועל. וכשיחוקק אח"כ באור קדושה של מעלה ויחזרו לשרשם בקודש. יתקיים בהם ע"ד שנאמר י"ן רשע ולדיק ילצב כי אז יחיו ויזכרו באור פני מלך חיים בכל תוקפם וכנו' ויתבאר בזה עוד בדברינו למטה ובפרט לקמן דרוש ד' ענף י"ז י"ח והתבונן בזה מאד ותבין:

[אות ה'] והרי לנו מכ"ז כי כל הזמן כולו דכל משך ימי עולם וכל הדורות כולם שבהם הגם שרובם הם רעים וכן גם כל השני אלפים תורה וכל התלאות הנוראות והרסיות הגדולות אשר עברו בכל משך ימי עולם כמו המבול והפיכת סדום ועמורה וכדומה הגה הם אינם לבטלה ח"ו שום רגע אחת מהזמן ושם ענין קל מכל מה שנתעשה תחת השמש כי כל הפעולות כולם וכל המעשים כולם אשר נעשה בכל המלאים כולם וכן כל פחית